

Ruud van der Woerd,
hoofd Theatertechniek

Technische hoogstandjes in gerenoveerd Parktheater

Na jarenlange verbouwingen is de grondig gerenoveerde en uitgebreide Stadsschouwburg in Eindhoven officieel open onder de nieuwe naam 'Parktheater Eindhoven'. Het gebouw puilt uit van geavanceerde technieken en ontwerpen. De renovatie en uitbreiding kostten in totaal bijna 30 miljoen euro.

"De plannen voor verbouwing dateren al uit 1994", vertelt Ruud van der Woerd, Manager Techniek van het Parktheater. "De schouwburg, in 1964 gebouwd, voldeed in alle opzichten niet meer aan de eisen van deze tijd. De logistiek in het geheel, de kantoor situatie, de toiletvoorzieningen, de kleedkamers van de artiesten, het Globetheater met deels slechte zichtlijnen, een laag plafond en contactgeluid met de Grote Zaal, en de luchtbehandeling en akoestiek van de Grote zaal: allemaal vertoonden ze gebreken. Een ingrijpende verbouwing was dringend noodzakelijk."

Eigentijds ontwerp

"De bedoeling was in eerste instantie een opknaptje voor het Globetheater en de Grote zaal", vervolgt van der Woerd. "Uiteindelijk is niet alleen gekozen voor een grondige renovatie, maar ook uitbreiding van het complex met een volledige nieuwe multifunctionele zaal, de Philipszaal geheten. Deze zaal heeft het oude Globetheater vervangen. Daarnaast zijn ook de bestaande publieksruimtes gerenoveerd en uitgebreid. Er is een ruimte gecreëerd waar binnenkort een restaurant in komt. Verder zijn de entree en garderobe opgeknapt en zijn er nieuwe foyerruimtes gemaakt: twee VIP-bars en twee VIP-lounges voor speciale ontvangsten. Tot slot zijn de laad- en losplaatsen aangepast, de kantoor- en vergaderruimten voor het personeel verplaatst en vernieuwd en de overige publiek- en artiestenvoorzieningen gemoderniseerd. Het theater heeft een totale metamorfose ondergaan", zegt Van der Woerd trots. "Het bestaande gebouw heeft het oorspronkelijke interieur grotendeels behouden en het nieuwe gedeelte is in een eigentijds jasje gestoken." Het concept heet Park en Pluche.

Het publiek bevindt zich in het oude gerenoveerde gedeelte 'Pluche' -klassiek theater in jaren 60 stijl met royale stoffering, kroonluchters en met traditionele kunst als beelden en schilderijen- of in het nieuwbouw stuk 'Park' (eigentijdse stijl met eerlijke materialen als hout, beton, rvs, en veel glas en met eigentijdse lichtkunst). Uit het samenspel tussen 'klassiek' en 'modern' verrees een nieuw theater met een nieuwe identiteit. Het Intermezzo, de tussenruimte tussen de NRE- en Philipszaal, vormt daarbij de ideale overgang tussen deze twee stijlen. Het nieuwe ontwerp van Architectenlenlen uit Eindhoven maakte meteen ook een einde aan een hardnekkig probleem in veel theaters: namelijk geluidsoverdracht. "De Philipszaal is gebouwd op een groot aantal kolommen met aan de bovenzijde een laag rubber. Daardoor is er geen direct contact tussen de zaal en de daaronder liggende kantoren en horeca. Het resultaat is een trillingsvrije doos. Daardoor kan de zaal ook tijdens kantooruren worden gebruikt voor bijvoorbeeld spreektheater en rockmusicals."

Grote zaal

De NRE zaal, de grote zaal van het Parktheater is in 2006 al ingrijpend gerenoveerd. Daarbij zijn niet alleen de akoestiek, luchtbehandelinginstallatie en geluidsisolatie onder handen genomen. Ook zijn de theaterstoelen vernieuwd en lichtbruggen aangebracht, die nu fatsoenlijk bereikbaar zijn en waarin op stahoogte gewerkt kan worden. Eerder al was de trekkenwand boven het toneel vernieuwd, bestaande uit 68 toneeltrekken en 3 zijtrekken aan iedere kant. Daarnaast zijn de technische voorzieningen en de orkestbak geoptimaliseerd. Van der Woerd: "Zo zijn er op de spanpunten van de zaal bevestigingspunten

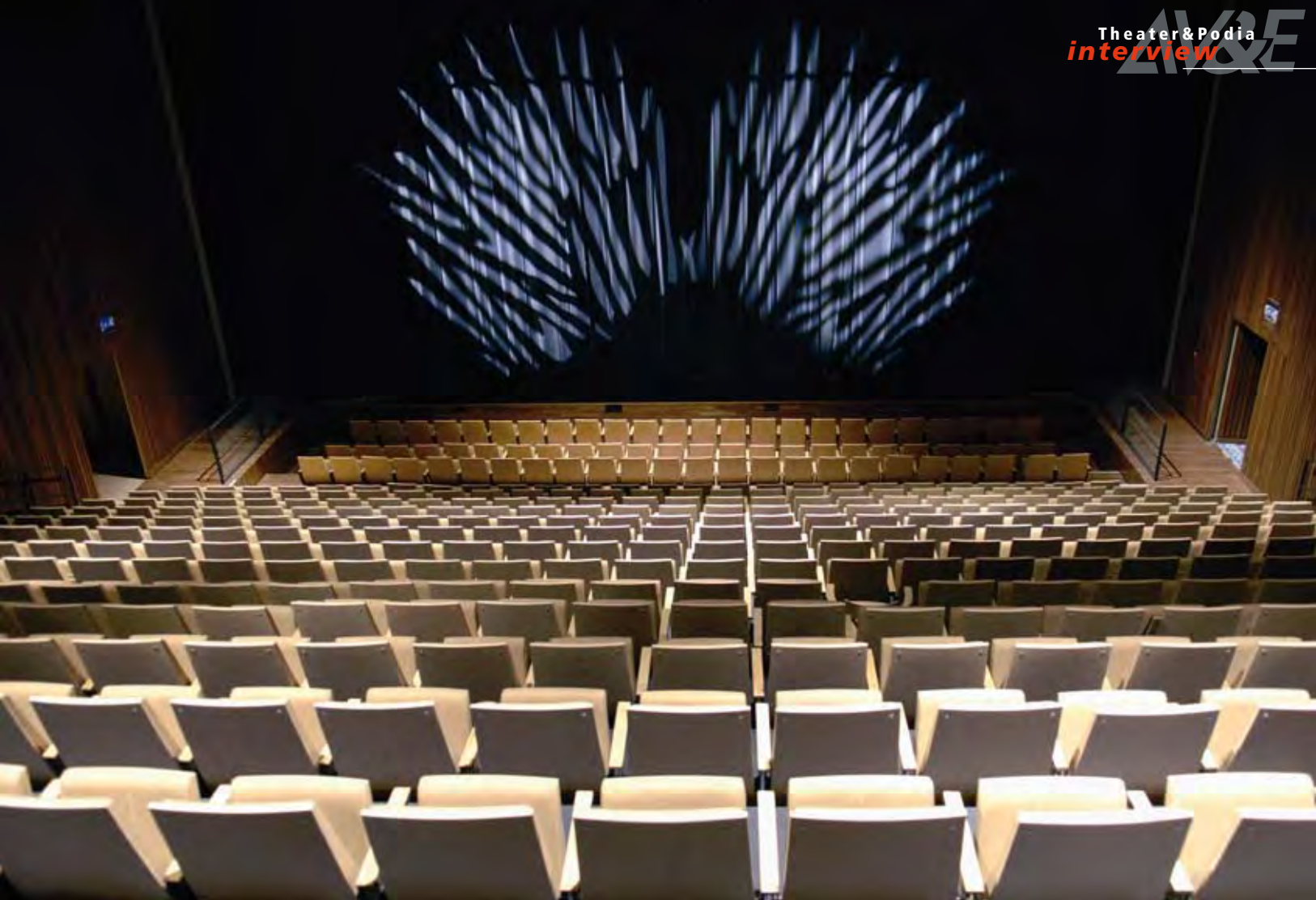
luidsoverlast tussen de Grote Zaal evenals de slechte zichtlijnen van het Globetheater. “Veel ophef is er geweest over deze zaal. Het gebruik van de Kameleon als derde theaterzaal was in strijd met de bouwvergunning. Vandaar dat deze zaal niet gebruikt zal worden voor theatervoorstellingen, maar als verlengstuk van de foyer. Daarnaast kunnen in deze zaal activiteiten worden georganiseerd, die gerelateerd zijn aan de voorstellingen zoals een inleiding of een nagesprek. Ook kan de ruimte gebruikt worden voor ontvangsten, recepties, diners en zakelijke presentaties. De Kameleon heeft minimale voorzieningen. De tribune en het podium en vrijwel alle techniek is verdwenen. Alleen een lichtinstallatie met 12 kringen en mobiele geluidsinstallatie is aanwezig om minimale ondersteuning te kunnen geven. Overigens is wat betreft techniek binnen het Parktheater flexibel. Alleen de NRE zaal heeft een vaste licht- en geluidsinstallatie.”

Multifunctionele zaal

Pronkstuk is de nieuwe multifunctionele Philipszaal. Uniek in Nederland noemt Van der Woerd het. “Het idee om het theater zo te ontwerpen, komt uit Sevilla, daar is een dergelijke zaal in Teatro Central gebouwd ten tijden van de World Expo in 1989 en dat is de basis geweest. Deze zaal kan bespeeld worden in zowel de lijststoel- als in een vlakke vloer opstelling. De zaal zoals wij hem hier hebben gemaakt heeft een paar extra's, zoals het theaterraam, waarbij het publiek buiten naar een voorstelling binnen kan kijken. Ook kan een voorstelling buiten beginnen en het

voor takels aangebracht. Waaraan bijvoorbeeld extra lichttrussen bevestigd kunnen worden. Wat betreft de licht- en geluidsinstallatie, deze zijn deels vernieuwd. Zo hebben we een Grand Ma lichttafel aangeschaft voor met name de grotere producties. Deze lichttafel wordt ook ingezet in de Philipszaal.” Grondig gerenoveerd is ook het Globetheater dat nu de Kameleon heet. Deze voormalige kleine zaal voldeed ook niet meer aan de technische eisen van deze tijd. Zo kon de zaal door het ontbreken van zogenaamde 'trekken' en door de beperkte hoogte nauwelijks decorstukken kwijt. Andere problemen waren de ge-

publiek vanuit binnen door het enorme raam naar buiten kijken, zoals we bij onze openingsvoorstelling in januari hebben laten zien.

Ook kunnen de technici die alles opbouwen nu werken in daglicht. Het is een multifunctionele zaal. Je kunt op elke gewenste plek een tribune bouwen, of de tribune geheel inschuiven. Aangezien de trekken zich over de gehele zaal bevinden, kan de zaal namelijk helemaal bespeeld worden. De ruimte is de eerste van een nieuwe generatie theaterzalen die later ook in Amsterdam en Rotterdam moeten verrijzen. De zaal van 40 meter lang en 20 meter breed, is in feite onbegrensd te gebruiken: over de hele lengte van de zaal zitten decortrekken (104 computergestuurde trekken over de hele zaal: 59 toneeltrekken + 2 spantrekken en 35 zaaltrekken en 6 zijtrekken aan elke kant). Het programmeren van de trekken gebeurt met Stalagic Centurion software van Stakebrand die de complete toneeltechniek heeft geïnstalleerd. Daarnaast beschikt de Philipszaal nog over regelbare punttrekken en 18 kettrekstakels. De zaalbruggen zijn in hoogte verstelbaar. Op deze manier kan de zaal op

allerlei manieren worden ingedeeld en gebruikt. Zo kunnen de eerste rijen verzinke in de orkestbak, waardoor een podium met voordoek en alle andere toebehoren ontstaat en kan er gevarieerd worden met podia en tribunes, die zelfs buiten kunnen staan via een uitschuifbaar theater raam van 12 x 6 meter. Deze zaal, met 520 zitplaatsen, behoort dan ook tot de Europese top. De zaal is in een oogwenk om te toveren, waardoor deze ook vaker per dag is te gebruiken. Technisch gezien is in de nieuwe Philipszaal alles flexibel aan te sluiten. Er zit een ethernetbekabeling over de hele zaal. Technici kunnen op diverse plaatsen inpluggen. De bedoeling is in 2010 de zaal voor 80% te gebruiken voor reguliere voorstellingen en de overige 20% de zaal in te zetten voor bijzondere en experimentele voorstellingen en voor de zakelijke markt zoals symposia.

Veel van deze technische voorzieningen en oplossingen hebben we zelf bedacht in samenwerking met de architect en toeleveranciers. Zo hebben we voor het laden en lossen 4 dockstations. Twee voor de NRE-Zaal en twee voor de Philipszaal. Tussen beide ruimten zitten akoestische deuren tus-

sen zodat het mogelijk is te laden en lossen voor twee verschillende voorstellingen zonder dat men last van elkaar heeft qua geluid."

Capaciteit

Met de renovatie en uitbreiding, beschikt het Parktheater over een zaalcapaciteit voor de Grote Zaal van 941 bezoekers en de een nieuwe multifunctionele zaal 520 bezoekers. "We verwachten met deze nieuwe accommodatie 300.000 bezoekers per jaar te trekken.

Daarvan komt 62 procent uit de regio en 38 procent uit Eindhoven. Wij kunnen niet alleen meer mensen tevreden stellen maar wij kunnen bijvoorbeeld ook in de NRE-zaal een paar dagen langer grote musicals of cabaretprogramma's laten spelen. De nieuwe Philipszaal is vooral bestemd voor toneel, dans en muziektheater. De 'laboratoriumfunctie' voor jong aanstormend talent is economisch helaas niet meer verantwoord. Voorheen konden wij die nog een plaatsje bieden in het Globetheater maar nu moeten die uitwijken naar meer daarvoor toegeruste theaters zoals bijvoorbeeld Plaza Futura."